

FARSUND KOMMUNE

Postboks 100
4552 FARSUND

Saksbehandler, innvalgstelefon

Kristian Kransvik, 37 01 78 08

Farsund kommune. Statsforvalterens behandling av anmodning om utsatt iverksetting av vedtak om midlertidig forbud mot tiltak på område A3 i kommunedelplanen for kystsonen i Spind

Aegir Havbruk AS har i klage til Farsund kommune og i korrespondanse med Statsforvalteren anmodet om at vedtak om midlertidig forbud mot næringsvirksomhet på område A3 i kommunedelplanen for kystsonen i Spind gis utsatt iverksetting.

Anmodning om utsatt iverksetting tas ikke til følge.

Bakgrunn for saken

Farsund kommune ved kommunestyret fattet i møte den 12.02.2026 følgende vedtak:

Kommunestyrets vedtak

1. Farsund kommunestyre ber kommunedirektøren igangsette en planprosess for å endre akvakulturområde A3 i Kommunedelplanen for kystsonen i Spind slik at arealbruksformålet samsvarer med kommunestyrets fredningsforslag.

2. Det nedlegges midlertidig forbud mot tiltak, herunder næringsetablering i område A3 etter plan- og bygningsloven § 13-1 første ledd.

Vedtaket ble påklaget av konsesjonsinnehaver for område A3 Aegir Havbruk AS i brev den 23.02.2026. I klagen anføres det at vilkår for å nedlegge midlertidig forbud jf. plan- og bygningsloven (pbl.) § 13-1 ikke er oppfylt. I klagen anmodes kommunen om å gi vedtaket utsatt iverksetting jf. forvaltningsloven (fvl.) § 42, blant annet med henvisning til at forbudets rettsvirkninger er uklare og at det foreligger betydelig risiko for irreversibel skade på virksomheten.

Kommunen ved kommunestyret vurderte anmodningen om utsatt iverksetting i forberedende klagebehandling den 26.03.2026. Kommunestyret besluttet i tråd med kommunedirektørens innstilling å ikke gi vedtaket utsatt iverksetting. Kommunedirektørens innstilling var begrunnet slik:

Det er i utgangspunktet overlatt til forvaltningens skjønn å avgjøre om det skal treffes beslutning om utsatt iverksetting. Vurderingen skal bero på en skjønnsmessig avveining av hensynene for og imot at det gis utsatt iverksetting.

I dette tilfellet vil utsatt iverksetting kunne ha negative konsekvenser for realiteten i det midlertidige forbudet.

Formålet med det midlertidige forbudet er å gi en umiddelbar og midlertidig sikring mot at det gjøres tiltak i området før planarbeidet er ferdigstilt. En beslutning om utsatt iverksetting vil stå i direkte motstrid med dette formålet, ved at det da vil åpnes for at det gjøres slike nye tiltak.

Statsforvalterens vurdering

Hovedregelen for vedtak truffet i byggesaker etter plan- og bygningsloven er at vedtak kan iverksettes straks de er truffet og meddelt parten, uavhengig av om vedtaket er påklaget eller ikke. Det fremgår imidlertid av forvaltningsloven (fvl.) § 42 første ledd at underinstansen, klageinstans eller annet overordnet organ kan beslutte at vedtak ikke skal iverksettes før klagefristen er ute.

Formålet med bestemmelsen fremgår av rundskriv fra daværende Kommunaldepartementet.¹ Det vises i rundskrivet til at muligheten for å beslutte utsatt iverksetting av et vedtak begrunnes i rettssikkerhetshensyn. Ved å beslutte utsatt iverksetting kan man forhindre at gjennomføringen av vedtaket medfører uopprettelig skade eller tap. Videre begrunnes bestemmelsen med at dersom en bygning er oppført når klagen på byggetillatelsen er til behandling, kan det ikke utelukkes at dette indirekte kan påvirke klagebehandlingen. En beslutning om utsatt iverksetting kan derfor bidra til å sikre en fri og uavhengig klagebehandling. Også hensynet til den som klager kan tilsi at det blir besluttet utsatt iverksetting mens klagen er til behandling.

Statsforvalteren har som klageinstans adgang til å overprøve kommunens beslutning vedrørende utsatt iverksetting av vedtak. En beslutning om å gi eller ikke gi utsatt iverksetting er en prosessuell avgjørelse, og ikke et enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Avgjørelsen kan følgelig ikke påklages. Om vedtaket skal gis utsatt iverksetting beror på en helhetsbedømmelse, der det bl.a. tas hensyn til hva som kan ventes å bli resultatet av klagen, til følgene av en utsettelse og av en gjennomføring før klagen er avgjort. Videre har det betydning om klagebehandlingen blir mindre reell, eller om gitte tillatelse vil utgjøre en betydelig ulempe for omgivelsene.

Vi vurderer i det følgende om iverksetting av vedtaket skal utsettes.

Det følger av pbl. § 13-1 at kommunen dersom den finner at et område bør undergis ny planlegging, kan bestemme at oppretting av eiendom eller tiltak etter pbl. § 1-6 og andre tiltak som kan vanskeliggjøre arbeidet, ikke kan settes i gang før planspørsmålet er endelig avgjort. Det er altså tilstrekkelig at kommunen finner behov for planvurdering, og avgjørelsen hører til kommunens frie skjønn. Det er ikke noe krav at kommunen på dette stadiet har tatt stilling til hva utfallet av en ny plan bør bli. Et absolutt vilkår er imidlertid at kommunen har et reelt behov for å vurdere ny planlegging, jf. Prop. L. (2015-2016) s. 63.

Statsforvalteren legger til grunn at klagers drift av havbeitekonsesjonen på område A3, herunder utplassering av hummeryngel, er tiltak som en plan kan ha bindende bestemmelser om og som derfor er å regne som «tiltak etter pbl. § 1-6». I lys av fredningsforslaget fremstår det etter dette ikke som særskilt uklart hva det midlertidige forbudet omfatter. Vi viser videre til at det fremgår av

¹ Kommunaldepartementets rundskriv H-17/92

forbudet at det kun gjelder i «område A3», hvor det slik Statsforvalteren oppfatter det er et begrenset antall tiltak forbudet kan gjelde, da først og fremst utsetting av hummeryngel og enerett til høsting.

Kommunens behov for å vurdere ny planlegging har sin bakgrunn i vedtaket fra kommunestyret om å «igangsette en planprosess for å endre akvakulturområde A3 i Kommunedelplanen for kystsonen i Spind slik at arealbruksformålet samsvarer med kommunestyrets fredningsforslag.» Det fremstår etter dette som klart at det kommunen har et reelt behov for å vurdere ny planlegging.

Vedrørende hensynet til hva som kan ventes å bli resultatet av klagen, viser vi til at illeggelse av midlertidig forbud når vilkårene er oppfylt hører til kommunens frie skjønn at Statsforvalteren jf. fvl. § 34 annet ledd tredje punktum skal «legge stor vekt på hensynet til det kommunale selvstyre ved prøving av det frie skjønn».

I den samlede vurderingen er det naturlig å se hen til at selve hensikten med et midlertidig forbud er å hindre at det iverksettes tiltak som kan vanskeliggjøre planarbeidet. Utsatt iverksetting vil medføre at tiltak likevel kan gjennomføres og dermed direkte motvirke formålet med forbudet. Vi legger derfor til grunn at det skal mye til for å gi utsatt iverksetting i slike tilfeller. Dette tilsier at heller ikke et økonomisk tap for klagers virksomhet kan være et avgjørende argument for utsatt iverksetting.

På bakgrunn av vurderingene over, har Statsforvalteren kommet til at det ikke er grunn til å gi utsatt iverksetting av vedtaket, jf. fvl. § 42.

Vi opplyser for ordens skyld om at kommunen etter pbl. § 13-1 tredje ledd kan unnta enkelte tiltak fra forbudet hvis dette etter kommunens skjønn ikke vil vanskeliggjøre planleggingen.

Det er naturlig at kommunen besvarer eventuelle spørsmål om rekkevidden av forbudet.

Med hilsen

Gunnar Refsland (e.f.)
seniorrådgiver
Seksjon justis og kommuneøkonomi

Kristian Kransvik
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

ÆGIR HAVBRUK AS

Solborgveien 18

4021

STAVANGER